

BØK 2302 Operativ økonomistyring

Studium

Diplomøkonomstudiet i forretningsjus (2. år), Diplomøkonomstudiet i informasjonsteknologi (2. år), Diplomøkonomstudiet i logistikkledelse (2. år), Diplomøkonomstudiet i økonomi og administrasjon (2. år), Høyskolekandidatstudiet i økonomi og administrasjon (2. år), Høyskolekandidatstudiet i økonomi og administrasjon - ARF, Revisorstudiet (2. år)

Kursansvarlig

Tor Tangenes

Institutt

Regnskap - revisjon og jus

Semester

Se studieplan for aktuelt studium

Studiepoeng

6

Dette kurset bygger på BØK 9700 - Bedriftsøkonomisk analyse og etterfølges av BØK 9931 Strategisk økonomistyring. Økonomistyring handler i stor grad om utarbeidelse og kommunikasjon av relevant beslutningsinformasjon samt bruk av denne informasjonen til å skape verdier. På strategisk plan er økonomistyring forankret i fag som foretaksstrategi, organisasjonsteori og finans. I den strategiske økonomistyringen behandles typisk flerperiodiske problemstillinger og realinvesteringsanalysen er derfor en bærebjelke. **Den operative økonomistyringen** tar hånd om den løpende foretaksstyringen og har tradisjonelt vært forankret i bedriftsbudsjettering og driftsregnskap. Den har følgelig gitt beslutningsinformasjon av finansiell karakter i et kortsiktig tidsbilde. Bedriftsbudsjettering og standardregnskap behandles grundig i kurset, både gjennom teori, modellkritikk og et IKT-basert case. Det nye kurset fanger også opp foretaks økende behov for ikke-finansiell beslutningsinformasjon gjennom en presentasjon av balansert målstyring (BM). BM kobler finansiell- og ikke-finansiell, styringsinformasjonson og binder strategi sammen med løpende foretaksstyring.

Aktivitetsbasert kostnadsforståelse (ABC) står sentralt i kurset. ABC-teorien gir mulighet til å forstå årsaker til kostnader og hvordan kostnader kan allokere til aktiviteter, produkter, tjenester og kunder. Slik innsikt er nødvendig i nær sagt alle foretaksøkonomiske beslutninger, den kan gi foretaket konkurransefortrinn og dermed gi mulighet for fremtidig lønnsom drift.

Mål

Kursets mål er å gi studentene en helhetlig forståelse av gjeldende teori og praksis innen operativ økonomistyring samt å sette dem i stand til å anvende teorien ved utsrakt bruk av IKT.

Forkunnskaper

BØK 9700 Bedriftsøkonomisk analyse eller tilsvarende

Obligatorisk litteratur

Folk, Jeannie.M., Ray H. Garrison and Eric G. Noreen. 2002. *Introduction to managerial accounting*. Boston: McGraw-Hill/Irwin. Prolog, kap. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10 og 11.

Bjørnenak. 1993. "ABC - hva er D? Grunnleggende prinsipper i aktivitetsbasert kalkulasjon." *Praktisk økonomi og ledelse*, nr. 2.

Kaplan & Norton. 1991. "The Balanced Scorecard - Measures that Drive Performance." *Harvard Business Review*, Jan/Feb.

Anbefalt litteratur

Kaplan & Norton. 1992. "The Balanced Scorecard as a Strategic Management System." *Harvard Business Review*, Jan/Feb.

Folk, Jeannie.M., Ray H. Garrison and Eric G. Noreen. 2002. *Workbook/Study Guide for use with Introduction to managerial accounting*. Boston: McGraw-Hill Irwin.

Emneoversikt

1. Innledning, økonomistyring i et historisk perspektiv
2. Kostnadsanalyse
 - a) Klassifisering
 - b) Ordre- og prosesskalkulasjon (repetisjon - foreleses normalt ikke, men kan raskt oppsummeres)

- c) ABC - Aktivitetsbasert kostnadsforståelse
 - d) Beslutningsrelevante kostnader
3. Planlegning og styring
- a) Budsjettering
 - b) Standarder
 - c) Fleksibelt budsjett, standardkostregnskapet og avviksanalyse
 - d) Balansert målstyring
4. Desentraliserte beslutninger
- a) Finansielle måltall - ROI og RI
 - b) Internprising

Dataverktøy

Det kreves utstrakt bruk av regneark (Excel) ved løsning av et internettdistribuert case. Blackboard i kombinasjon med internett brukes til følgende: (1) Distribusjon av løsninger til lærebokens oppgaver, (2) Selvtesting ved valgfri oppgaveform (flervalg, småoppgaver, større oppgaver), (3) Gir studentene tilgang til utvalgte bedrifters hjemmesider for å vise anvendelse av sentral teori, (4) Nedlasting av undervisningsmaterieell, (5) Kommunikasjon mellom lærer og studenter lokalt. Kommunikasjon mellom fagansvarlig og studenter skjer gjennom: [hppt://www.bi.no/fag/tangenes](http://www.bi.no/fag/tangenes).

Løsninger til mange av lærebokens oppgaver blir gjort tilgjengelig på Blackboard i tillegg til andre oppgaver studentene kan jobbe med.

Gjennomføring

Kurset gjennomføres med 36 timers undervisning og 6 timer gruppeøvelser. Semesterets Excel-case gjennomgås ikke av foreleser, men studentene gis mulighet til en viss kontroll av eget arbeid via foreleser.

Eksamen

Kurset avsluttes med en 5 timers individuell, skriftlig eksamen, som baseres på pensumlitteratur og caset studentene har jobbet med gjennom kurset.

Eksamenskode(r)

BØK 23021 Operativ økonomistyring - Skriftlig eksamen, teller 100% for å oppnå karakter i kurset BØK 2302, 6 studiepoeng

Hjelpemidler til eksamen

Alle skriftlige hjelpemidler er tillatt

Kontinuasjon

Det avholdes eksamen i kurset hvert semester.